

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRAI Biblioteca
Biblioteconomia i Documentació

HISTÒRIA DE LA RECUPERACIÓ DE LA INFORMACIÓ

JULIOL- AGOST 2019

*IV Congreso ISKO
España-Portugal*

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

COMISSIÓ DE
DINAMITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

UNIVERSITAT DE
BARCELONA
Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

ISKO España-Portugal
International Society for Knowledge Organization

CAT

L'organització del coneixement és un camp d'estudi i de recerca ja consolidat, estretament vinculat a la biblioteconomia, la documentació i les ciències de la informació. Tant, que no és fàcil identificar-la en el conjunt. És el conjunt de coneixements que tracten sobre la descripció, la representació, l'ordenació i organització de recursos documentals i de les representacions d'aquests recursos.

Formen part del camp d'estudi, per exemple, estàndards de representació (com els codis de catalogació), sistemes de classificació i d'indexació, tesaurus i altres vocabularis i sistemes de metadades. S'hi tracten tant els processos d'organització del coneixement (el de catalogació, el d'anàlisi de contingut, la indexació, l'etiquetatge o la classificació, tant per part de persones com automàtics) com els sistemes d'organització del coneixement, on els conceptes representats es relacionen entre si mitjançant relacions semàntiques (sistemes de classificació, tesaurus, ontologies, llistes de matèries, etc.).

L'exposició, motivada pel 4t Congrés d'ISKO Espanya-Portugal, vol mostrar l'evolució d'aquesta disciplina a partir d'una selecció d'obres publicades que van determinar-ne el rumb. Són documents conservats a la biblioteca d'aquesta facultat: en haver estat fundada el 1915, compta amb una col·lecció històrica que permet resseguir aquesta evolució amb obres importants que són difícils de trobar juntes en altres biblioteques.

No ens remuntem a l'antiguitat, sinó que comencem la trajectòria el primer terç del segle XIX, quan la classificació, la catalogació, la biblioteconomia en general, comencen a configurar-se com una tècnica que requereix d'una professionalitat i d'uns estudis i que, per això, desenvoluparà uns continguts teòrics que les convertiran en disciplines científiques en el sentit més ampli del terme. Acabem amb els continguts referits a ISKO com a entitat. L'ideal fora que l'última vitrina fos una pantalla d'ordinador on mostrar els sistemes i processos que treballen avui dia, majoritàriament en suports digitals.

CAST

La organización del conocimiento es un campo de estudio y de investigación ya consolidado, estrechamente vinculado a la biblioteconomía, la documentación y las ciencias de la información. Tanto, que no es fácil identificarla en el conjunto. Es el conjunto de conocimientos que tratan sobre la descripción, la representación, la ordenación y organización de recursos documentales y de las representaciones de estos recursos.

Forman parte del campo de estudio, por ejemplo, estándares de representación (como los códigos de catalogación), sistemas de clasificación y de indexación, tesauros y otros vocabularios y sistemas de metadatos. Se tratan tanto los procesos de organización del conocimiento (el de catalogación, el de análisis de contenido, la indexación, el etiquetado o la clasificación, tanto por parte de personas como automáticos) como los sistemas de organización del conocimiento, donde los conceptos representados se relacionan entre sí mediante relaciones semánticas (sistemas de clasificación, tesauros, ontologías, listas de materias, etc.).

La exposición, motivada por el 4º Congreso de ISKO España-Portugal, quiere mostrar la evolución de esta disciplina a partir de una selección de obras publicadas que determinaron su rumbo. Son documentos conservados en la biblioteca de esta facultad: al haber sido fundada en 1915, cuenta con una colección histórica que permite recorrer esta evolución con obras importantes que son difíciles de encontrar juntas en otras bibliotecas.

No nos remontamos a la antigüedad, sino que empezamos la trayectoria en el primer tercio del siglo XIX, cuando la clasificación, la catalogación, la biblioteconomía en general, comienzan a configurarse como una técnica que requiere de una profesionalidad y de unos estudios y que, por ello, desarrollará unos contenidos teóricos que las convertirán en disciplinas científicas en el sentido más amplio del término. Acabamos con los contenidos referidos a ISKO como entidad. Lo ideal sería que la última vitrina fuera una pantalla de ordenador donde mostrar los sistemas y procesos que trabajamos hoy en día, en su mayoría en soportes digitales.

1841 BIBLIOTECONOMIA

CAT

El francès **Léopold-Auguste Constantin Hesse** és qui difon i consolida el terme biblioteconomia en les llengües romàniques, amb les dues edicions, el 1839 i el 1841, de ***Bibliothéconomie: instructions per a l'arrangement, la conservation et l'administrations des bibliothèques***.

En l'obra, s'avancen algunes idees sobre la professió que no es faran realitat fins al final del segle, com ara la de la cooperació internacional. Se centra en l'estudi de les biblioteques erudites i patrimonials, especialment les de titularitat pública.

La part dedicada a la classificació se centra en l'ordenació temàtica del fons. Una quarta part del llibre es dedica als catàlegs: la redacció (amb unes primeres regles de catalogació), la utilitat i l'exposició de diferents sistemes de classificació sistemàtica, com el de Brunet.

CONSTANTIN, Léopold-Auguste. *Bibliothéconomie ou Nouveau manuel complet pour l'arrangement, la conservation et l'administration des bibliothèques*. Paris : Librairie encyclopédique de Roret, 1841

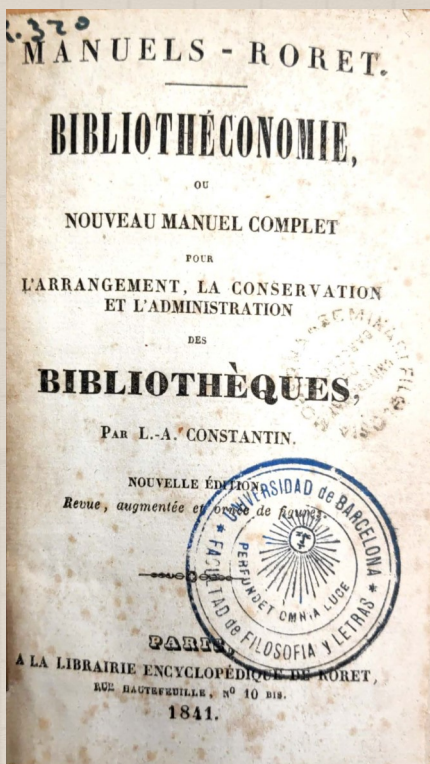
CATÀLEG UB

CAST

El francès **Léopold-Auguste Constantin Hesse** es quien difunde y consolida el término biblioteconomía en las lenguas románicas, con las dos ediciones, en 1839 y 1841, de ***Bibliothéconomie: instructions per a l'arrangement, la conservation et l'administrations des bibliothèques***.

En la obra, se adelantan algunas ideas sobre la profesión que no se harán realidad hasta finales de siglo, como la de la cooperación internacional. Se centra en el estudio de las bibliotecas eruditas y patrimoniales, especialmente las de titularidad pública.

La parte dedicada a la clasificación se centra en la ordenación temática del fondo. Una cuarta parte del libro se dedica a los catálogos: la redacción (con unas primeras reglas de catalogación), la utilidad y la exposición de diferentes sistemas de clasificación sistemática, como el de Brunet.

1865 CLASSIFICACIÓ

CAT

El llibreter i bibliòfil francès **Jacques-Charles Brunet** va publicar el 1865 la cinquena edició del seu *Manuel du libraire et du amateur des livres*. Coneguda bibliografia de llibres antics, rars i preciosos, conté una “table méthodique” al sisè volum on les referències s’ordenen amb un sistema de classificació que esdevingué molt popular a les biblioteques, conegut com a **classificació de Brunet**. De fet, amplia el sistema que ja havia publicat en la primera edició de l’obra el 1810.

Brunet s’havia basat en una classificació ideada per Jean Garnier el 1678 per al Collège Clermont de París, inspirada al seu torn en la classificació de Bacon, però detalla moltes subclasses en les cinc grans classes originals i no ho fa des d’un punt de vista teòric, sinó en funció dels llibres que ha recollit i que està classificant. És, doncs, una de les primeres classificacions pràctiques i basades en el principi de justificació bibliogràfica.

BRUNET, Jacques-Charles. *Manuel du libraire et de l'amateur de livres*. Bruxelles : Société Belge de Librairie, Hauman et Compe., 1838-1845

CATÀLEG UB

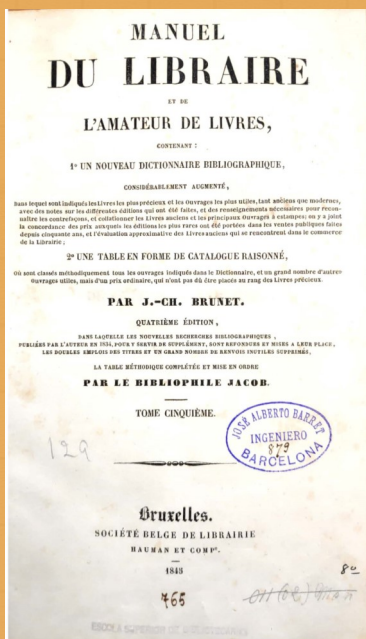
Brunet, Jacques-Charles. *Manuel du libraire et de l'amateur de livres*. Copenhague : Rosenkilde et Bagger, 1966-1968

CATÀLEG UB

CAST

El librero y bibliófilo francés **Jacques-Charles Brunet** publicó en 1865 la quinta edición de su *Manuel du libraire et du amateur des livres*. Conocida bibliografía de libros antiguos, raros y preciosos, contiene una “table méthodique” al sexto volumen donde las referencias se ordenan con un sistema de clasificación que se hizo muy popular en las bibliotecas, conocido como **clasificación de Brunet**. De hecho, amplía el sistema que ya había publicado en la primera edición de la obra en 1810.

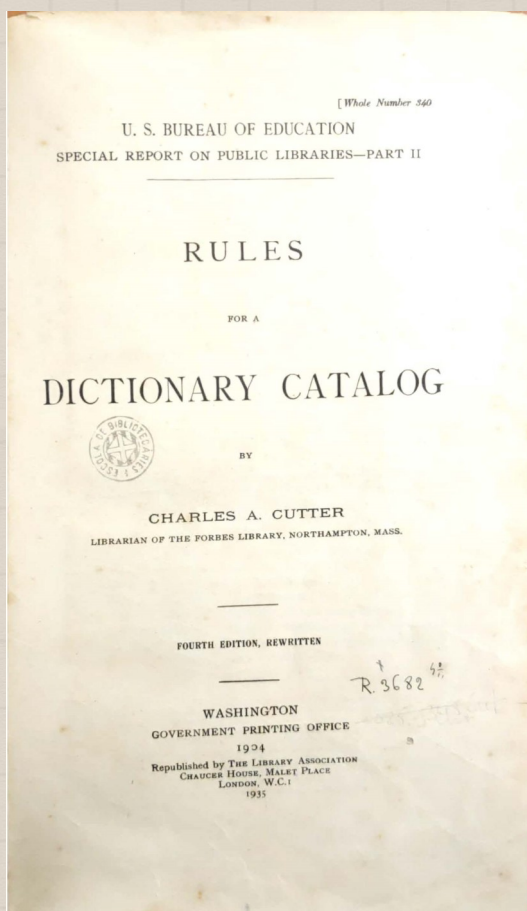
Brunet se basó en una clasificación ideada por Jean Garnier en 1678 para el Collège Clermont de París, inspirada a su vez en la clasificación de Bacon, pero detalla muchas subclases en las cinco grandes clases originales y no lo hace desde un punto de vista teórico, sino en función de los libros que ha recogido y que está clasificando. Es, pues, una de las primeras clasificaciones prácticas y basadas en el principio de justificació bibliogràfica.

1876 CATALOGACIÓ

CAT

Quan Panizzi publica les seves regles per al catàleg de la biblioteca del British Museum, el 1841, posa els fonaments de la catalogació com a disciplina científica, que sistematitzarà, entre d'altres, Charles C. Jewett. La culminació de la primera etapa de teorització sobre els catàlegs fou la publicació, el 1876, de les **Rules for a dictionary catalog** de **Charles Ammy Cutter**, bibliotecari del Boston Atheneum. El codi tracta de la tria i forma d'encapçalaments de nom i de la descripció del document. Són les primeres regles que parteixen d'uns principis teòrics, vigents durant gairebé un segle i base lògica dels que els segueixen. És en la quarta edició, de 1904, on s'enumeren aquests principis.

Cutter basa les seves regles en els hàbits de l'usuari i l'ús que aquest fa dels catàlegs. Introdueix encapçalaments de matèria molt específics, enllaçats entre si per referències. El catàleg deixa d'ésser un mer inventari per esdevenir un instrument agrupador dels documents, amb arguments de cerca comuns.

CUTTER, Charles A. *Rules for a dictionary catalog*.
London : Library Association, 1935
CATÀLEG UB

CAST

Quando Panizzi publica sus reglas para el catálogo de la biblioteca del British Museum, en 1841, pone los cimientos de la catalogación como disciplina científica, que sistematizará, entre otros, Charles C. Jewett. La culminación de la primera etapa de teorización sobre los catálogos fue la publicación, en 1876, de las **Rules for a dictionary catalog** de **Charles Ammy Cutter**, bibliotecario del Boston Atheneum. El código trata de la elección y forma de encabezamientos de nombre y de la descripción del documento. Son las primeras reglas que parten de unos principios teóricos, vigentes durante casi un siglo y base lógica de los que los siguieron. Es en la cuarta edición, de 1904, donde se enumeran estos principios.

Cutter basa sus reglas en los hábitos del usuario y el uso que éste hace de los catálogos. Introduce encabezamientos de materia muy específicos, enlazados entre sí por referencias. El catálogo no es un mero inventario para convertirse en un instrumento agrupador de los documentos, con argumentos de búsqueda comunes.

1876 CLASSIFICACIÓ

CAT

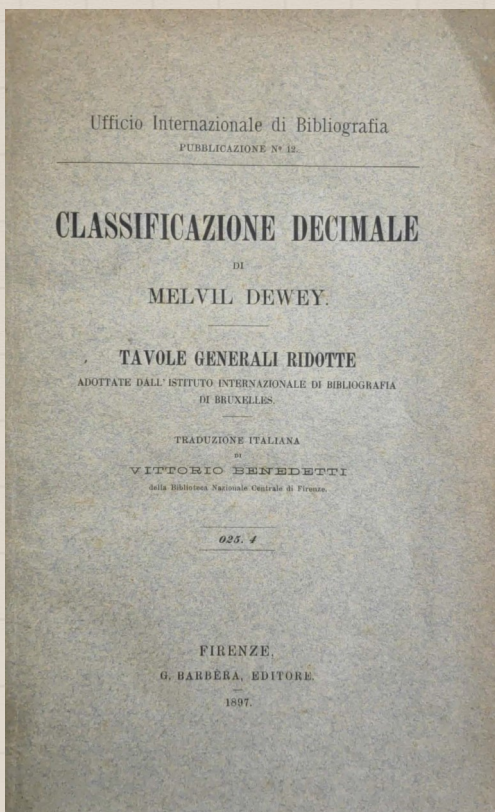
Melvil Dewey publica el 1876, anònimament, la **Classification and subject Index for cataloguing and arranging the books and pamphlets of a library** (Amherst, Mass.: Amherst College), en 44 pàgines amb 900 classes.

Parteix de l'esquema bàsic de la classificació de W. T. Harris per a la Saint Louis Public School Library (Missouri, EUA), introduint-hi una notació decimal innovadora que en permet l'ampliació de les subclasses sense haver de modificar l'esquema. La classificació té un èxit immediat a les biblioteques dels EUA, prenent el nom de **Dewey Decimal Classification** (DDC).

Dewey en publica la segona edició el 1885, ja amb el seu nom. Encara avui, és el sistema més emprat a les biblioteques públiques americanes i ha estat la base de la Classificació Decimal Universal (CDU).

DEWEY, Melvil. *Classificazione decimale : Tavole generali ridotte adottate dall'Istituto Internazionale di Bibliografia di Bruxelles*. Firenze : G. Barbèra, 1897

CATÀLEG UB

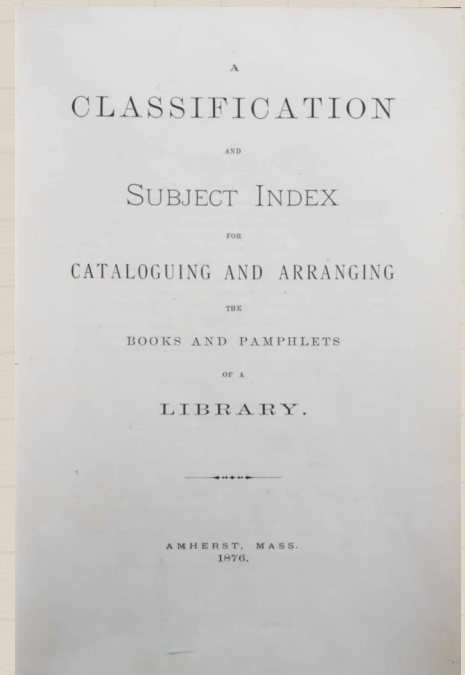

CAST

Melvil Dewey publica en 1876, anónimamente, la **Classification and subject Index for cataloguing and arranging the books and pamphlets of a library** (Amherst, Mass.: Amherst College), en 44 pàgines con 900 clases.

Parte del esquema básico de la clasificación de W. T. Harris para la Saint Louis Public School Library (Missouri, EE.UU.), introduciendo una notación decimal innovadora que permite la ampliación de las subclases sin tener que modificar el esquema. La clasificación tiene un éxito inmediato en las bibliotecas de EE.UU., tomando el nombre de **Dewey Decimal Classification** (DDC).

Dewey publica la segunda edición en 1885, ya con su nombre. Aún hoy, es el sistema más utilizado en las bibliotecas públicas estadounidenses y ha sido la base de la Clasificación Decimal Universal (CDU).

DEWEY, Melvil. *Classification and subject index for cataloguing and arranging the books and pamphlets of a library*. [s.l.] : Forest Press Division : Lake Placid Education Foundation, [1976]

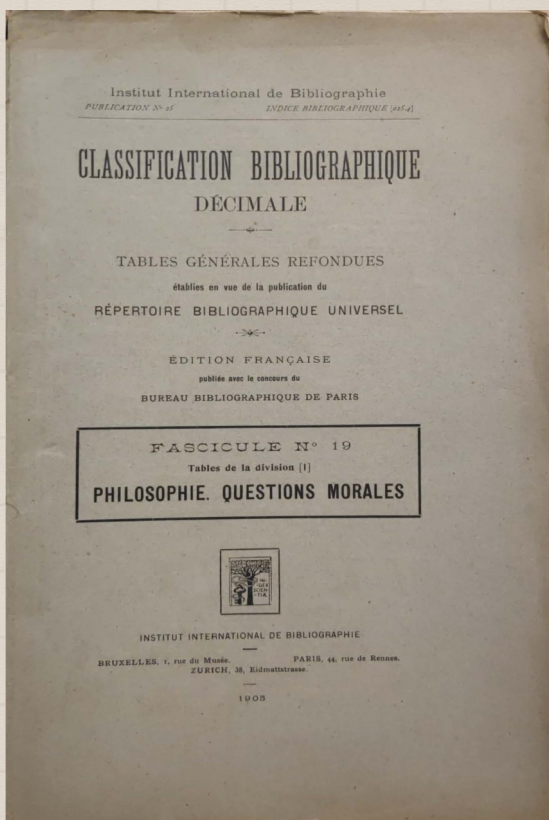
CATÀLEG UB

1895 CLASSIFICACIÓ

CAT

El 1895, **Otlet i La Fontaine** van obtenir permís per a traduir i adaptar les taules de la classificació de Dewey. El resultat fou una classificació amb un esquema decimal (10 classes subdividides en 10 subclasses, i així successivament), però amb un grau de detall molt més gran (unes 33.000 divisions) i moltes més possibilitats de combinació de classes auxiliars, diferenciades per una puntuació complexa: era la **Classificació decimal universal** (CDU).

La primera edició de la CDU aparegué amb el títol de *Manuel du Répertoire bibliographique universel* (MRBU) el 1905-1907. La segona edició (1927-1933) ja es titula **Classification décimale universelle** i incorpora 70.000 divisions. Aviat s'estendrà per tot Europa: Manuel Castillo la introdueix a Espanya el 1897, amb una publicació pionera que en tradueix les taules principals.

Classification bibliographique décimale. Tables générales refondues: établies en vue de la publication du répertoire bibliographique universel. Bruxelles : Institut international de bibliographie, -1905

CATÀLEG UB

CAST

En 1895 **Otlet y La Fontaine** obtuvieron permiso para traducir y adaptar las tablas de la clasificación de Dewey. El resultado fue una clasificación con un esquema decimal (10 clases subdivididas en 10 subclasses, y así sucesivamente), pero con un grado de detalle mucho mayor (unas 33.000 divisiones) y muchas más posibilidades de combi-

nación de clases auxiliares, diferenciadas por una puntuación compleja: era la **Clasificación decimal universal** (CDU).

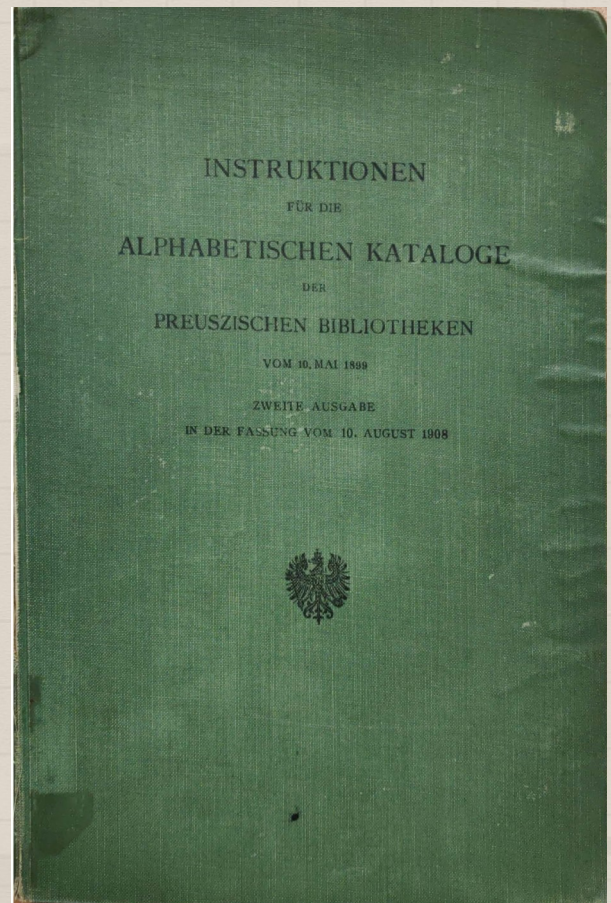
La primera edición de la CDU apareció con el título de *Manuel du Répertoire bibliographique universel* (MRBU) en 1905-1907. La segunda edición (1927-1933) ya se titula **Classification décimale universelle** e incorpora 70.000 divisiones. Pronto se extenderá por toda Europa: Manuel Castillo la introduce en España en 1897, con una publicación pionera que en traduce las tablas principales.

1899 CATALOGACIÓ

CAT

La catalogació fora de l'àmbit anglòfon s'exemplifica en codis nacionals de catalogació. El més influent foren les *Instruktionen für die alphabetischen Kataloge der preussischen Bibliotheken* de 1899, conegudes com a **Instruccions prussianes**, adoptades en molts estats germànics i escandinaus i que van influir en altres codis europeus, com l'espanyol de 1902: *Instrucciones para la redacción de los catálogos en las Bibliotecas Públicas del Estado*.

Introdueix dues diferències amb els codis angloamericans: considerar com a element d'entrada, en els punts d'accés de títol, la primera paraula significativa (no la primera que no fos article) i no considerar que una entitat corporativa pugui ésser responsable d'una obra.

Instruktionen für die alphabetischen Kataloge der preussischen Bibliotheken vom 10. mai 1899. Berlin : Behrend & Co., 1915

CATÀLEG UB

CAST

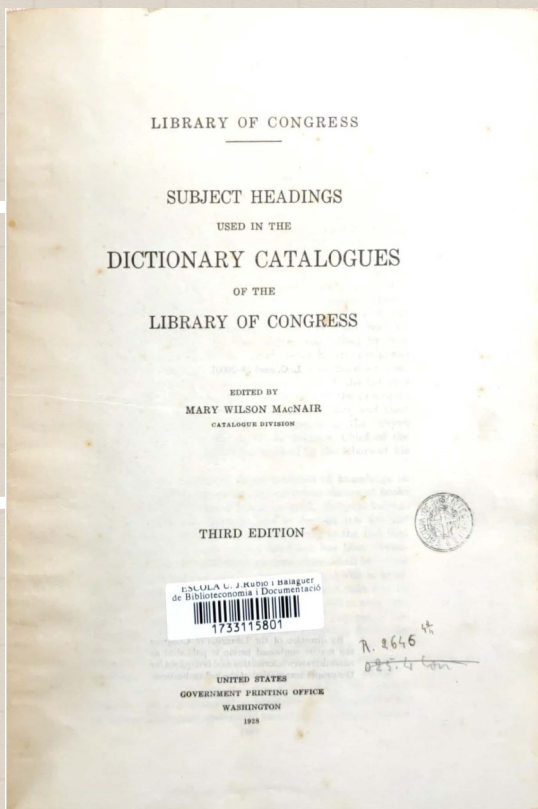
La catalogación fuera del ámbito anglófono ejemplifica en códigos nacionales de catalogación. El más influyente fué *Instruktionen für die alphabetischen Kataloge der preussischen Bibliothek* de 1899, conocidas como **Instrucciones prussianas**, adoptadas en muchos estados germanos y escandinavos y que influyeron en otros códigos europeos, como el espanyol de 1902: *Instrucciones para la redacción de los catálogos en las Bibliotecas Públicas del Estado*.

Se introdujeron dos diferencias con los códigos angloamericanos: considerar como elemento de entrada, en las entradas de título, la primera palabra significativa (no la primera que no fuera artículo), y no considerar que una entidad corporativa pueda ser responsable de una obra.

1898 INDEXACIÓ

CAT

Quant a la indexació, J. C. M. Hanson, director del departament de catalogació de la Library of Congress entre 1897 i 1910, posa les bases d'una llista d'encapçalaments per a la biblioteca, a partir dels principis enunciats per Cutter. Es faran servir per primer cop al catàleg diccionari de 1898 per recuperar-hi les matèries. Es publicaran el 1910-1914 com a *Subject headings used in the dictionary catalogues of the Library of Congress*. Actualitzada i ampliada en successives edicions, el 1975 comença a titular-se **Library of Congress subject headings** (LCSH). Els LCSH es fan servir a la majoria de grans biblioteques dels estats anglòfons i, adaptades o traduïdes, a un gran nombre de biblioteques d'arreu.

Subject headings used in the dictionary catalogues of the Library of Congress: edited by Mary Wilson MacNair, Catalogue division. Washington : U.S. Govt. print. off, 1928

CATÀLEG UB

CAST

En cuanto a la indexación, J. C. M. Hanson, director del departamento de catalogación de la Biblioteca del Congreso entre 1897 y 1910, sienta las bases de una lista de encabezamientos para la biblioteca, a partir de los principios enunciados por Cutter. Se utilizarán por primera vez en el catálogo diccionario de 1898 para recuperar las materias. Se publicarán en 1910-1914 como *Subject headings used in the dictionary Catalogue of the Library of Congress*. Actualizada y ampliada en sucesivas ediciones, en 1975 comienza a titularse **Library of Congress subject headings** (LCSH). Los LCSH se utilizan en la mayoría de grandes bibliotecas de los estados anglófonos y, adaptados o traducidos, a un gran número de bibliotecas de todo el mundo.

1908 CATALOGACIÓ

CAT

Després d'una sèrie de regles de l'**American Library Association** (ALA) i de la **Library Association** (LA) que tenen un impacte reduït, el 1908 es publica el primer codi conjunt angloamericà, amb dues versions diferenciades: **Catalog rules: author and title entries**, per a la comunitat dels Estats Units, i **Cataloguing rules: author and title entries** per a la britànica.

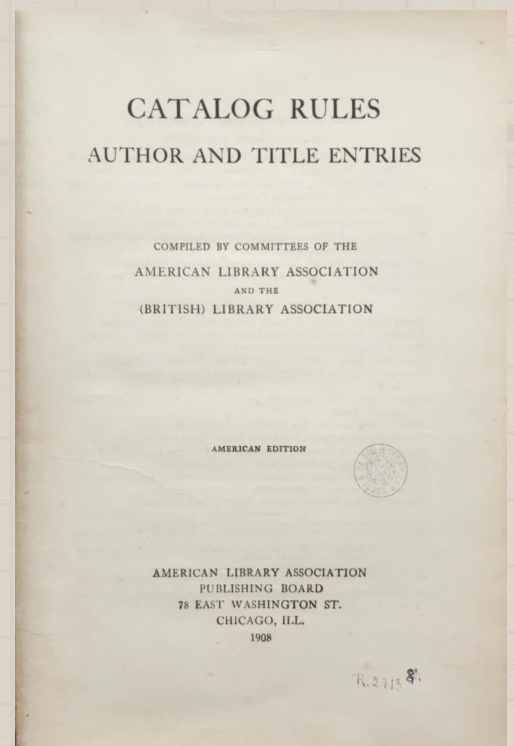
Els grans codis anteriors eren obres d'un autor (Panizzi, Cutter, Jewett...), mentre que aquest és el primer codi fruit del treball d'una comissió. El fet de voler unificar les diferents pràctiques britànica i nord-americana fa que no hi hagi uns principis unificadors marcats i sigui un recull de bones pràctiques de les biblioteques de cada lloc, basant-se en la solució donada a diferents casuístiques, sovint excessivament detallades. Caldrà esperar fins a 1967 perquè es reprengui la cooperació entre aquestes dues comunitats en matèria de catalogació.

Catalog Rules author and title entries: compiled by committees of the American Library Association and the (British) Library Association. Chicago : American Library Association. Publishing Board, 1908

CATÀLEG UB

CAST

Después de una serie de reglas de la **American Library Association** (ALA) y de la **Library Association** (LA) que tienen un impacto reducido, en 1908 se publica el primer código conjunto angloamericano, con dos versiones diferenciadas: **Catalog rules: author and title entries**, para la comunidad de los Estados Unidos, y **Cataloguing rules: author and title entries** para la británica.

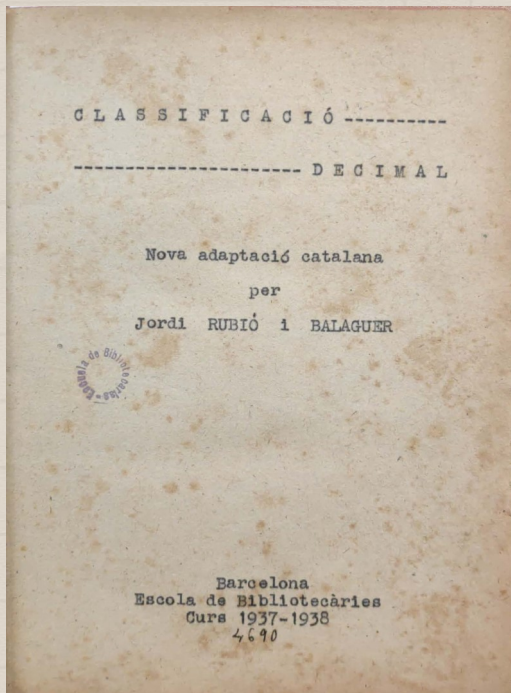
Los grandes códigos anteriores eran obras de un autor (Panizzi, Cutter, Jewett ...), mientras que este es el primer código fruto del trabajo de una comisión. El hecho de querer unificar las diferentes prácticas británica y estadounidense hace que no haya unos principios unificadores marcados y sea una recopilación de buenas prácticas de las bibliotecas de cada lugar, basándose en la solución dada a diferentes casuísticas, a menudo excesivamente detalladas. Habrá que esperar hasta 1967 para que se reanude la cooperación entre estas dos comunidades en materia de catalogación.

1920 CLASSIFICACIÓ

CAT

Jordi Rubió i Balaguer va triar la CDU com a classificació per a les biblioteques públiques catalanes i la Biblioteca de Catalunya. El 1920, publicà la primera *Classificació decimal de Brussel·les: adaptació per a les biblioteques de la Mancomunitat de Catalunya*. Coneguda com a **Classificació decimal catalana** (CDC) o **de Rubió**, té una forta influència de la de Dewey. Amb posteriors actualitzacions (1938, 1976, 1982), és vigent a les biblioteques públiques dependents de la Diputació de Barcelona i en la majoria de les públiques de Catalunya.

El 1939, després de la Guerra Civil, una ordre ministerial imposa la CDU com a classificació obligada a les biblioteques públiques espanyoles, a instància del bibliotecari **Francisco Javier Lasso de la Vega**.

RUBIÓ I BALAGUER, Jordi. *Classificació decimal de Brussel·les: adaptació per a les biblioteques populars de la Mancomunitat de Catalunya*. Barcelona : Impremta Casa de Caritat, 1920

CATÀLEG UB

CAST

Jordi Rubió i Balaguer eligió la CDU como clasificación para las bibliotecas públicas catalanas y la Biblioteca de Cataluña. En 1920, publicó la primera *Classificació decimal de Brussel·les: adaptació per a les biblioteques de la Mancomunitat de Catalunya*. Conocida como **Clasificación decimal catalana** (CDC) o **de Rubió**, tiene una fuerte influencia de la de Dewey. Con posteriores actualizaciones (1938, 1976, 1982), es vigente en las bibliotecas públicas dependientes de la Diputación de Barcelona y en la mayoría de las públicas de Cataluña.

En 1939, tras la Guerra Civil, una orden ministerial impone la CDU como clasificación obligada en las bibliotecas públicas españolas, a instancia del bibliotecario **Francisco Javier Lasso de la Vega**.

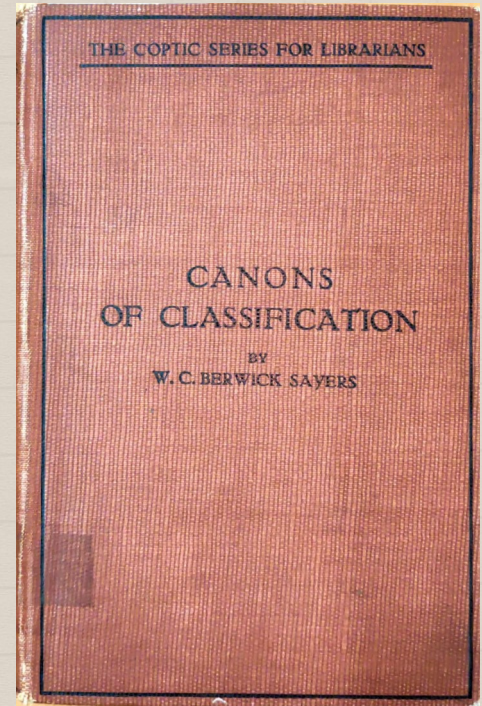
1920 CLASSIFICACIÓ

CAT

Autors com **W.C. Berwick Sayers** o E. C. Richardson intenten desenvolupar una teoria de la classificació, a partir del seu ús en les biblioteques i la comparació de diferents esquemes. En *Canons*, Sayers estableix les característiques i criteris de construcció de qualsevol esquema de classificació.

CAST

Autores como **W.C. Berwick Sayers** o E. C. Richardson intentan desarrollar una teoría de la clasificación, a partir de su uso en las bibliotecas y la comparación de diferentes esquemas. En *Canons*, Sayers establece las características y criterios de construcción de cualquier esquema de clasificación.

SAYERS, William Charles Berwick. *Canons of classification : applied to the subject, the expansive, the decimal and the Library of Congress classifications.* London : Grafton, 1915-1916

[CATÀLEG UB](#)

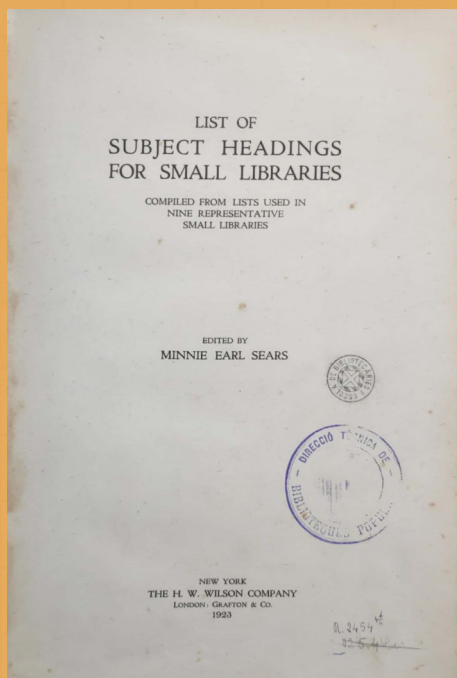
1923 INDEXACIÓ

CAT

Minnie Earl Sears va compilar una adaptació de la llista per a biblioteques públiques i petites, la *List of subject headings for small libraries* (New York: H.W. Wilson, 1923), coneguda des de 1950 com a *Sears list of subject headings* i en ús a les biblioteques nord-americanes. Va servir de model a altres adaptacions similars fetes en altres llocs i llengües.

SEARS, Minnie Earl (Ed.). *List of subject headings for small libraries : compiled from lists used in nine representative small libraries.* New York : The H.W. Wilson Company, 1923

[CATÀLEG UB](#)

CAST

Minnie Earl Sears compiló una adaptació de la llista para bibliotecas públicas y pequeñas, la *List of subject headings for small libraries* (New York: HW Wilson, 1923), conocida desde 1950 como *Sears list of subject headings* y en uso en las bibliotecas estadounidenses. Sirvió de modelo para otras adaptaciones similares hechas en otros lugares y lenguas.

1931 CATALOGACIÓ

CAT

Les *Norme per il catalogo degli stampati* de la Biblioteca apostòlica Vaticana (1931) o **Normes vaticanes** van representar un esforç de síntesi i actualització de la pràctica nord-americana. A partir de la seva publicació, van exercir una influència notòria en les reedicions dels codis nacionals europeus: l'edició de 1941 de les *Instrucciones* espanyoles n'és un exemple. Probablement, si no hagués estat per la Segona Guerra Mundial, la seva repercussió hagués estat major i hauria estat la base de les revisions dels codis nord-americans.

Fou encarregat a un equip de bibliotecaris nord-americans, dirigits per **James Hanson** i **Charles Martel**, i europeus amb formació als EUA: el resultat és una síntesi de les escoles nord-americanes i europees. El codi no es limita a la catalogació descriptiva, sinó que tracta la de matèries, aspecte en el qual va innovar i destacar, ja que sistematitza els principis rectors i la pràctica de la indexació.

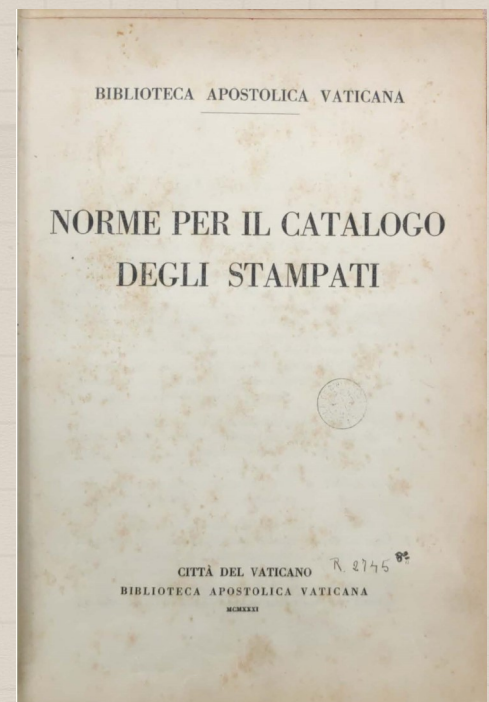
Norme per il catalogo degli stampati. Città del Vaticano : Biblioteca apostolica vaticana, 1931

CATÀLEG UB

CAST

Las *Norme per il catalogo degli stampati* de la Biblioteca apostòlica Vaticana (1931) o **Normas vaticanas** representaron un esfuerzo de síntesis y actualización de la práctica estadounidense. A partir de su publicación, ejercieron una influencia notoria en las reediciones de los códigos nacionales europeos: la edición de 1941 de las *Instrucciones* españolas es un ejemplo. Probablemente, si no hubiera sido por la Segunda Guerra Mundial, su repercusión hubiera sido mayor y habría sido la base de las revisiones de los códigos estadounidenses.

Se encargó a un equipo de bibliotecarios norteamericanos, dirigidos por **James Hanson** y **Charles Martel**, y europeos con formación en EEUU: el resultado es una síntesis de las escuelas norteamericanas y europeas. El código no se limita a la catalogación descriptiva, sino que trata la de materias, aspecto en el que innovaron y destacaron, ya que sistematiza los principios rectores y la práctica de la indexación.

1934 DOCUMENTACIÓ

CAT

Paul Otlet publica el 1934 una obra fonamental: el *Traité de documentation: le livre sur le livre*. Obra seminal i visionària de les ciències de la documentació, on el concepte de documentació queda definit per la primacia de la informació continguda en un document per sobre del seu continent físic, i integra disciplines com la bibliografia, la biblioteconomia, l'arxivística o la museologia. L'estudi de la informació, de la seva organització i recuperació, i no només dels documents que la contenen, serà l'objectiu de la Documentació.

Otlet preveu la importància dels nous suports i tecnologies, i preveu l'aplicació de les tecnologies de la comunicació a la creació de xarxes de bases de dades per a la transmissió i intercanvi de tot tipus d'informació: sonora, textual, imatges... De fet, en el que anomena "llibre universal" parla del que seran ordinadors, internet, xarxes socials i altres mitjans avui comuns. La base del funcionament del sistema és l'adequada organització de la informació, mitjançant el seu tractament i classificació.

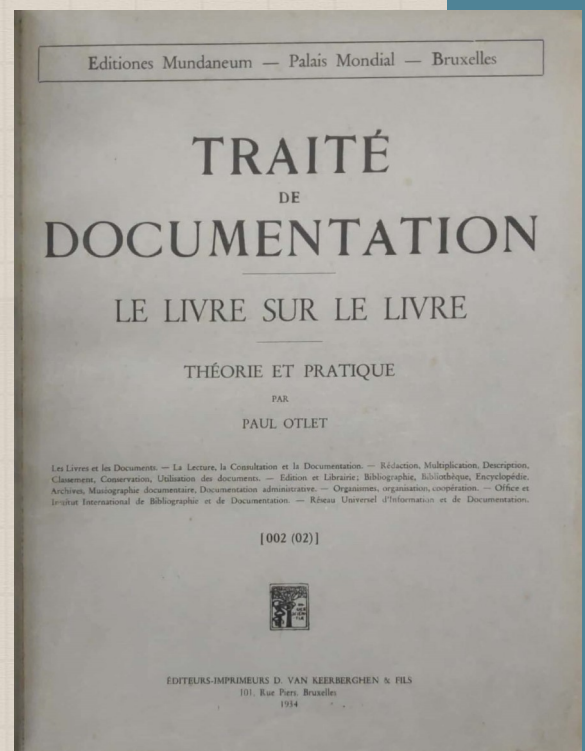
OTLET, Paul. *Traité de documentation: le livre sur le livre: théorie et pratique*. Bruxelles : Editons Mundaneun, 1934

CATÀLEG UB

CAST

Paul Otlet publica en 1934 una obra fundamental: el *Traité de documentation: le livre sur le livre*. Obra seminal y visionaria de las ciencias de la documentación, donde el concepto de documentación queda definido por la primacia de la información contenida en un documento por encima de su continente físico, e integra disciplinas como la bibliografía, la biblioteconomía, la archivística o la museología. El estudio de la información, de su organización y recuperación, y no sólo de los documentos que la contienen, será el objetivo de la Documentación.

Otlet prevé la importancia de los nuevos soportes y tecnologías, y prevé la aplicación de las tecnologías de la comunicación en la creación de redes de bases de datos para la transmisión e intercambio de todo tipo de información: sonora, textual, imágenes... De hecho, en lo que llama "libro universal" habla de lo que serán ordenadores, internet, redes sociales y otros medios hoy comunes. La base del funcionamiento del sistema es la adecuada organización de la información, mediante su tratamiento y clasificación.

1933-1953 CLASSIFICACIÓ

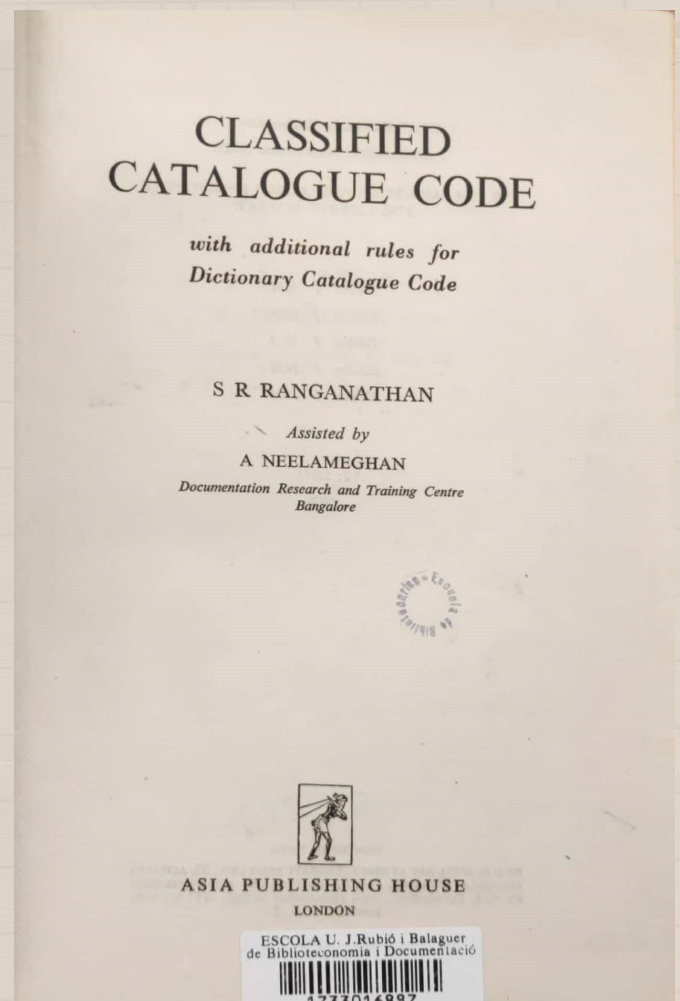
CAT

Henry Evelyn Bliss publica el seu tractat *The organization of knowledge and the system of the science* (1929) i *The organization of knowledge in libraries* (1933). És el primer a parlar d'**organització del coneixement**, encunyant el terme.

Shijali Ramamrita Ranganathan elabora el primer esquema de classificació facetat: la **Colon classification** (*Classificació dels dos punts* o CC), publicada entre 1925 i 1933. El 1935, Bliss escriu a Ranganathan per comentar els principis en què es basa la CC. A partir de la consulta, Ranganathan escriu la seva obra teòrica cabdal: *Prolegomena to library classification* (1937). Bliss, molt influït per Ranganathan, publicarà entre 1940 i 1953, *A bibliographic classification* (BC) o **classificació de Bliss**, revisada i actualitzada per Jack Mills.

RANGANATHAN, Shiyali Ramamrita. *Classified catalogue code: with additional rules for dictionary catalogue code*. London : Asia Publishing House, 1964

CATÀLEG UB

THE ORGANIZATION OF KNOWLEDGE IN LIBRARIES

AND THE
SUBJECT-APPROACH TO BOOKS

BY
HENRY EVELYN BLISS

NEW YORK
THE H. W. WILSON COMPANY
1933

095.4 Bli

R 2981

FP

BLISS, Henry Evelyn. *The Organization of knowledge in libraries: and the subject-approach to books*. New York : The H.W. Wilson Company, 1933

CATÀLEG UB

CAST

Henry Evelyn Bliss publica su tratado *The organization of knowledge and the system of the science* (1929) y *The organization of knowledge in libraries* (1933). Es el primero en hablar de organización del conocimiento, acuñando el término.

Shijali Ramamrita Ranganathan elabora el primer esquema de clasificación facetado: la *Colon classification* (**Clasificación de los dos puntos** o CC), publicada entre 1925 y 1933. En 1935, Bliss escribe a Ranganathan para comentar los principios en que se basa la CC. A partir de la consulta, Ranganathan escribe su obra teórica capital: *Prolegomena to library clasificación* (1937). Bliss, muy influido por Ranganathan, publicará entre 1940 y 1953, *A bibliographic clasificación* (BC) o **clasificación de Bliss**, revisada y actualizada por Jack Mills.

1953 CATALOGACIÓ

CAT

La normalització de la catalogació no havia avançat gaire des dels anys trenta. Va ser de la mà de **Seymour Lubetzky** que es va reprendre al camí cap a una catalogació que no es basés en casos particulars, sinó en principis teòrics (els de Cutter), simplificats en alguns aspectes i renovats amb la inclusió del concepte d'obra, que és essencial per a la funció agrupadora del catàleg. La seva revisió dels codis anteriors, prolixos i massa detallats, es basava en la pregunta "Cal aquesta regla?".

A *Cataloging rules and principles* (1953) analitza aquests codis per arribar a compilar-ne un de nou més simple i fonamentat en uns principis generals lògics. El resultat foren tres esborranys (1957, 1958 i 1960-1961) d'un codi que no s'arribà a acabar però que tingué gran influència. A l'últim, *Code of cataloging rules*, formula els objectius d'un catàleg.

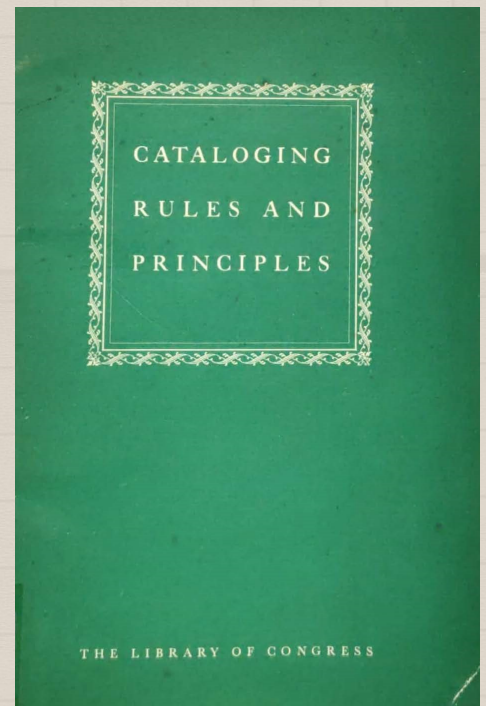
LUBETZKY, Seymour. *Cataloging rules and principles: a critique of the A.L.A. rules for entry and a proposed design for their revision*. Washington : Library of Congress. Processing Department, 1953

CATÀLEG UB

CAST

La normalización de la catalogación no había avanzado mucho desde los años treinta. Fue de la mano de **Seymour Lubetzky** que se retomó el camino hacia una catalogación que no se basara en casos particulares, sino en principios teóricos (los de Cutter), simplificados en algunos aspectos y renovados con la inclusión del concepto de obra, que es esencial para la función agrupadora del catálogo. Su revisión de los códigos anteriores, prolijos y demasiado detallados, se basaba en la pregunta "Hace falta esta regla?".

En *Cataloging rules and principles* (1953) analiza estos códigos para llegar a compilar uno nuevo más simple y fundamentado en unos principios generales lógicos. El resultado fueron tres borradores (1957, 1958 y 1960 a 1961) de un código que no se llegó a terminar pero que tuvo gran influencia. Por último, *Code of Cataloging rules*, formula los objetivos de un catálogo.

1958 CLASSIFICACIÓ

CAT

Als anys cinquanta es desenvolupen els estudis sobre la **recuperació de la informació**, (concepte encunyat per Calvin Mooers el 1950), coincidint amb la consolidació de la Documentació com a disciplina diferenciada de la Biblioteconomia. Es valoraven els sistemes d'organització del coneixement a partir de l'eficiència que demostraven com a eines de recuperació.

Brian C. Vickery (1918-2009), vinculat a aquesta línia, va continuar la recerca sobre la classificació. Com a membre del Classification Research Group, va treballar en l'aplicació de facetes als sistemes d'organització, juntament amb Derek Austin, Eric Coates, Jason Farradane, Robert Fairthorne, Douglas Foskett, Barbara Kyle, Derek Langridge i Bernard Palmer.

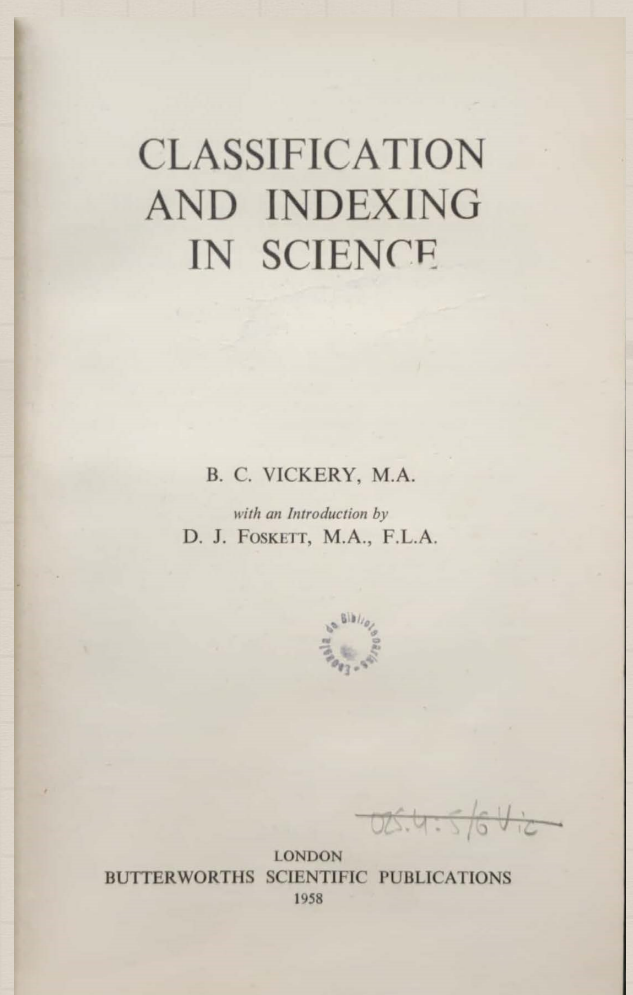
VICKERY, Brian C. *Classification and indexing in science*. London : Butterworths Scientific Publications, 1958

[CATÀLEG UB](#)

CAST

En los años cincuenta se desarrollan los estudios sobre la **recuperación de la información**, (concepto acuñado por Calvin Mooers en 1950), coincidiendo con la consolidación de la Documentación como disciplina diferenciada de la Biblioteconomía. Se valoraban los sistemas de organización del conocimiento a partir de la eficiencia que demostraban como herramientas de recuperación.

Brian C. Vickery (1918-2009), vinculado a esta línea, continuó la investigación sobre la clasificación. Como miembro del Classification Research Group, trabajó en la aplicación de facetas a los sistemas de organización, junto con Derek Austin, Eric Coates, Jason Farradane, Robert Fairthorne, Douglas Foskett, Barbara Kyle, Derek Langridge y Bernard Palmer.

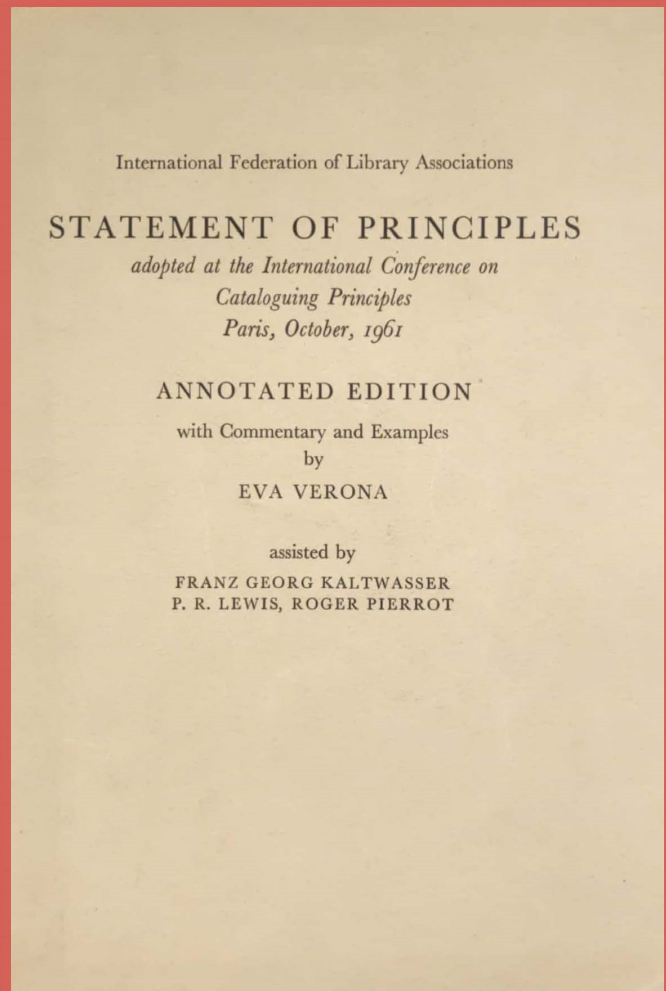

1961 CATALOGACIÓ

CAT

El 1961 va tenir lloc la **International Conference on Cataloguing Principles** (ICCP) que, organitzada per la Secció de Catalogació de la IFLA, va aplegar delegats de 53 països.

Era la primera vegada que s'arribava a acords internacionals en matèria de catalogació que incloïen tant aspectes relatius als objectius i les funcions del catàleg (en els quals la influència de Lubetzky va ser molt notòria) com a la seva organització.

Statement of principles adopted at the International conference on cataloguing principles, Paris, october, 1961. London : IFLA Committee on Cataloguing, 197-

CATÀLEG UB

CAST

En 1961 tuvo lugar la **International Conference on Cataloguing Principles** (ICCP) que, organizada por la Sección de Catalogación de la IFLA, reunió delegados de 53 países.

Era la primera vez que se llegaba a acuerdos internacionales en materia de catalogación que incluían tanto aspectos relativos a los objetivos y las funciones del catálogo (en los que la influencia de Lubetzky fue muy notoria) como a su organización.

1964 THESAURUS

CAT

El 1947, Calvin N. Mooers proposa la creació d'un diccionari de descriptors amb un significat definit i relacionats semànticament, de manera similar als sinònims del diccionari ideològic anglès *Roget's thesaurus of English words*.

Hans P. Luhn, d'IBM, concep una idea similar i el 1957 planteja una "eina de recuperació que agrupa els termes en categories", a la que dóna el nom de **tesaurus**, per inspirar-se al diccionari esmentat. Des de 1952 treballava en un "diccionari de nocions": de termes autoritzats per a la indexació, amb classes i subclasses, coordinació de termes i concebut per fer-hi cerques amb eines informàtiques.

El primer tesaurus en ús serà el *DuPont technical information thesaurus*, desenvolupat per M. Taube per a l'Engineering Information Center de l'empresa DuPont de Nemours (EUA), el 1959. El *Thesaurus of ASTIA descriptors* (1960), del Departament de Defensa dels EUA, i l'*EJC thesaurus of engineering terms* (1964) consoliden aquest tipus de llenguatge, sobretot als EUA i el Regne Unit.

Thesaurus of engineering and scientific terms: a list of engineering and related scientific terms and their relationships for use as a vocabulary reference in indexing and retrieving technical information. New York : Engineers Joint Council, 1967

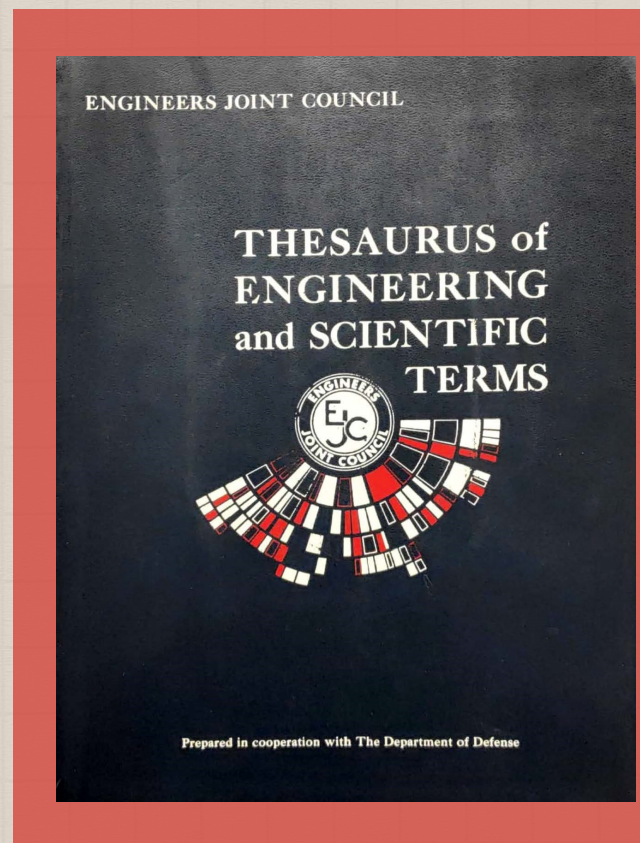
CATÀLEG UB

CAST

En 1947, Calvin N. Mooers propone la creación de un diccionario de descriptores con un significado definido y relacionados semánticamente, de manera similar a los sinónimos del diccionario ideológico inglés *Roget's thesaurus of English words*.

Hans P. Luhn, de IBM, concibe una idea similar y en 1957 plantea una "herramienta de recuperación que agrupa los términos en categorías", a la que da el nombre de **tesauro**, para inspirarse en el diccionario mencionado. Desde 1952 trabajaba en un "diccionario de nociones": de términos autorizados para la indexación, con clases y subclasses, coordinación de términos y concebido para realizar búsquedas con herramientas informáticas.

El primer tesauo en uso será el *DuPont technical information thesaurus*, desarrollado por M. Taube para el Engineering Information Center de la empresa DuPont de Nemours (EE.UU.), en 1959. El *Thesaurus of ASTIA descriptors* (1960), del Departamento de defensa de EEUU, y el *EJC thesaurus of engineering terms* (1964) consolidan este tipo de lenguaje, sobre todo en EEUU y el Reino Unido.

1966 ORGANITZACIÓ DEL CONEIXEMENT

CAT

Les obres de **Shera** plantegen un model pragmàtic de l'organització del coneixement en el que les relacions i punts de vista sobre un objecte són variats i en determinen diferents maneres de classificar-lo. La seva epistemologia social considera que la producció, mediació i ús de la informació i el coneixement s'han d'entendre des de perspectives socials i culturals. No hi ha, doncs, un "ordre natural" fonamental en l'organització del coneixement.

SHERA, Jesse Hauk. *Documentation and the organization of knowledge*. London : Crosby Lockwood & Son, 1966

CATÀLEG UB

Documentation and the Organization of Knowledge

By JESSE H. SHERA,
Dean of the School of Library Science,
Western Reserve University

Edited and with an Introduction
By D. J. FOSKETT, M.A., F.L.A.
Librarian, University of London Institute of Education

PA-1148
007 She

CROSBY LOCKWOOD & SON LTD
26 Old Brompton Road London SW7

R. 19625

CAST

Las obras de **Shera** plantean un modelo pragmático de la organización del conocimiento en el que las relaciones y puntos de vista sobre un objeto son variados y determinan diferentes maneras de clasificarlo. Su epistemología social considera que la producción, mediación y uso de la información y el conocimiento deben entenderse desde perspectivas sociales y culturales. No hay, pues, un "orden natural" fundamental en la organización del conocimiento.

1968 CATALOGACIÓ

CAT

El 1968 ho fan les **Anglo-American catalog[u]ing rules**, amb l'edició de les quals es reprèn la col·laboració angloamericana iniciada el 1909 i interrompuda després de la Segona Guerra Mundial. Serà el codi emprat per la Library of Congress, la British Library i bona part de les biblioteques nord-americanes i britàniques i, a partir del 1978, del Canadà i Austràlia.

El codi va millorar molt els precedents dels anys quaranta i va adoptar un criteri lògic, però li va mancar anar més enllà, pel pes de la tradició. Un dels seus punts negres va ser el tractament dels materials altres que el llibre, que es va fer amb poca visió de futur.

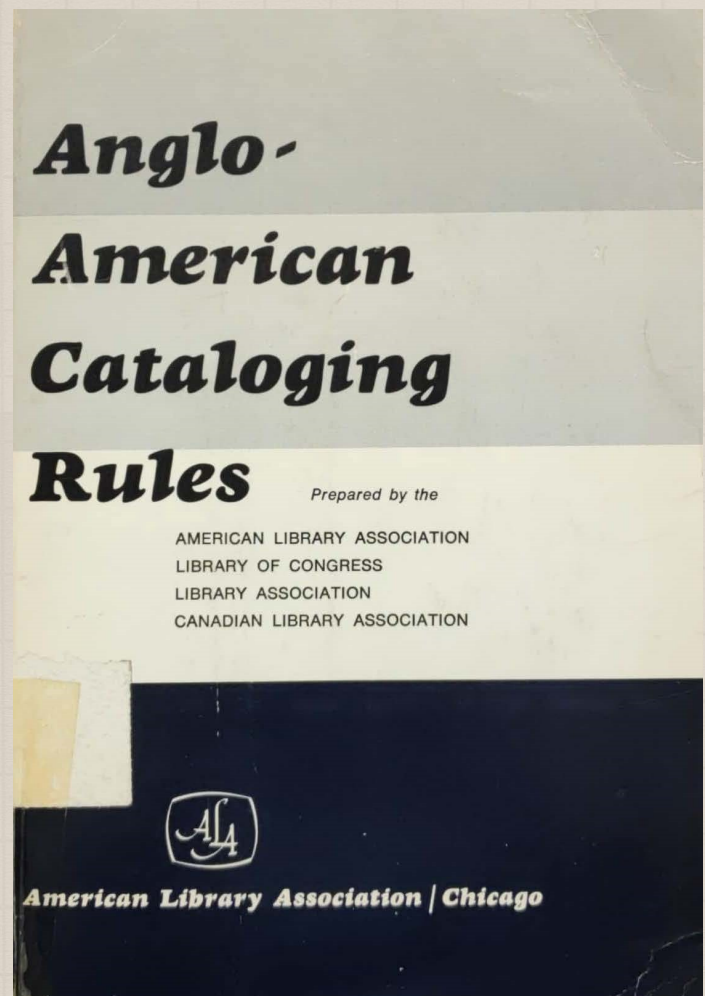
Anglo-American Cataloging Rules: north american text, with supplement of additions and changes. Chicago : American Library Association, cop. 1967

CATÀLEG UB

CAST

En 1968 lo hacen las **Anglo-American catalog[u]ing rules**, con cuya edición se reanuda la colaboración angloamericana iniciada en 1909 e interrumpida tras la Segunda Guerra Mundial. Será el código empleado por la Library of Congress, la British Library y buena parte de las bibliotecas estadounidenses y británicas y, a partir de 1978, de Canadá y Australia.

El código mejoró mucho los precedentes de los años cuarenta y adoptó un criterio lógico, pero le faltó ir más allá, por el peso de la tradición. Uno de sus puntos negros fue el tratamiento de los materiales otros que el libro, que se hizo con poca visión de futuro.

1969 THESAURUS

CAT

L'ús de tesaurus va créixer entre els anys seixanta i noranta en sistemes de recuperació d'informació i bases de dades. Pioners en la metodologia de construcció en van ser Jean Viet, Donald Leatherdale o **Jean Aitchison**. Aquesta és la primera, amb Gomersall i Ireland, que adopta les facetes en un tesaurus, el *Thesaurfacet* de 1969. Posteriorment, Aitchison perfeccionarà la tècnica en altres tesaurus facetats: *UNESCO Thesaurus* (1977), i l'*International thesaurus of refugee terms* (1996). El *BSI ROOT Thesaurus* (British Standards Institution, 1981) és un altre exemple modèlic.

AITCHISON, Jean; Gilchrist, Alan. *Thesaurus construction: a practical manual*. London : Aslib, 1972

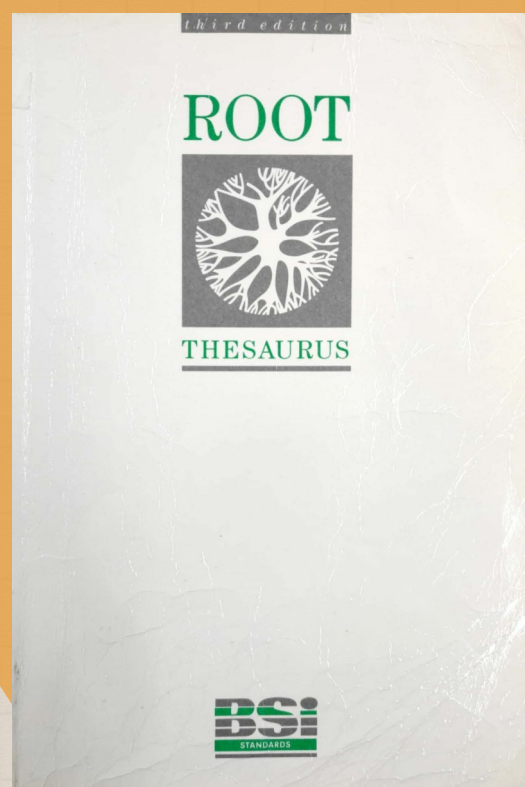
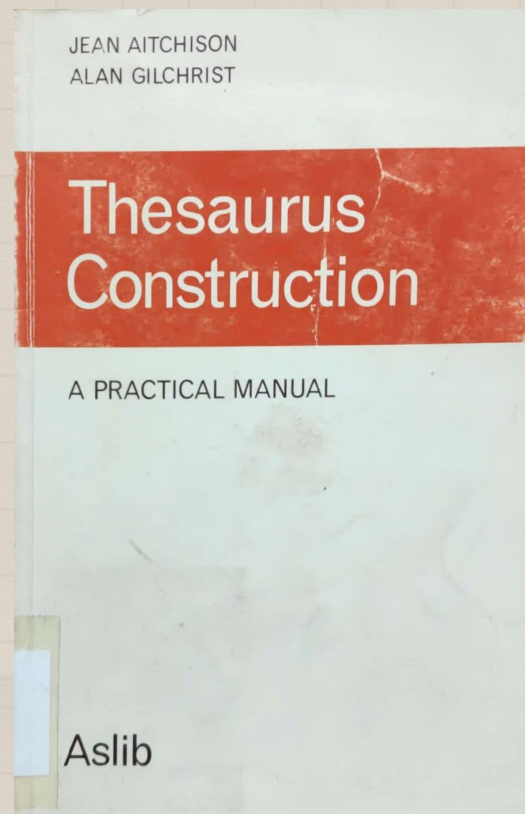
CATÀLEG UB

Root thesaurus. [London] : British Standards Institution, 1988

CATÀLEG UB

CAST

El uso de tesauros creció entre los años sesenta y noventa en sistemas de recuperación de información y bases de datos. Pioneros en la metodología de construcción fueron Jean Viet, Donald Leatherdale o **Jean Aitchison**. Esta es la primera, con Gomersall y Ireland, que adopta las facetas en un tesaurus, el *Thesaurfacet* de 1969. Posteriormente, Aitchison perfeccionará la técnica en otros tesauros facetados: *UNESCO Thesaurus* (1977), y el *International thesaurus of refugee terms* (1996). El *BSI ROOT Thesaurus* (British Standards Institution, 1981) es otro ejemplo modélico.

1970 INDEXACIÓ

CAT

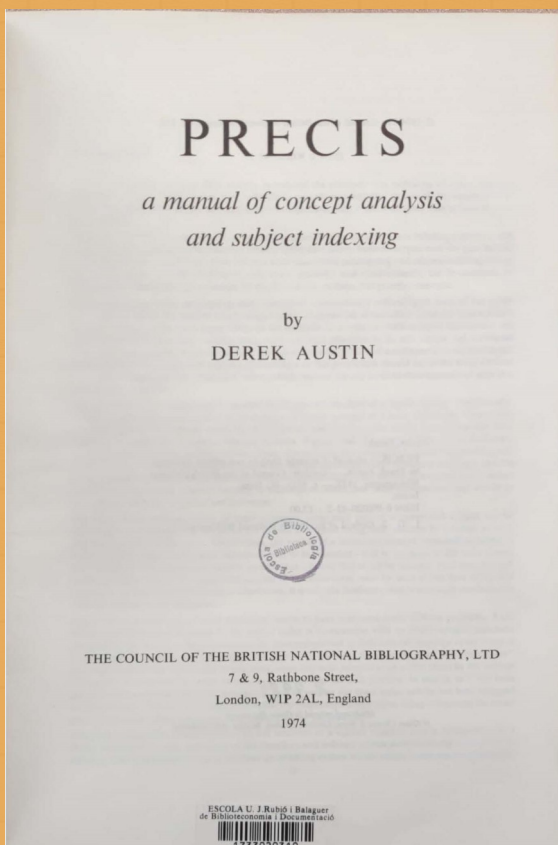
Derek Austin dissenya un sistema d'indexació automatitzat i basat en l'anàlisi facetat d'una frase redactada en llenguatge natural, relacionant els conceptes amb altres llenguatges documentals i una xarxa de referències. És el **PRECIS** (*Preserved context indexing system*), ideat per a la *British national bibliography* el 1970 i desenvolupat fins el 1991 per la British Library.

Considerat el millor sistema d'indexació i anàlisi de contingut concebut mai fins llavors, fou interromput pel seu alt cost econòmic i pel seu poc ús fora de la British Library, que no permetia la cooperació amb altres centres.

CAST

Derek Austin diseña un sistema de indexación automatizado y basado en el análisis facetado de una frase redactada en lenguaje natural, relacionando los conceptos con otros lenguajes documentales y una red de referencias. Es el **PRECIS** (*Preserved context indexing system*), ideado para la *British national bibliography* en 1970 y desarrollado hasta 1991 por la British Library.

Considerado el mejor sistema de indexación y análisis de contenido concebido hasta entonces, fue interrumpido por su alto coste económico y por su poco uso fuera de la British Library, que no permitía la cooperación con otros centros.

AUSTIN, Derek. *Precis a manual of concept analysis and subject*. London : The Council of the British National Bibliography, 1974

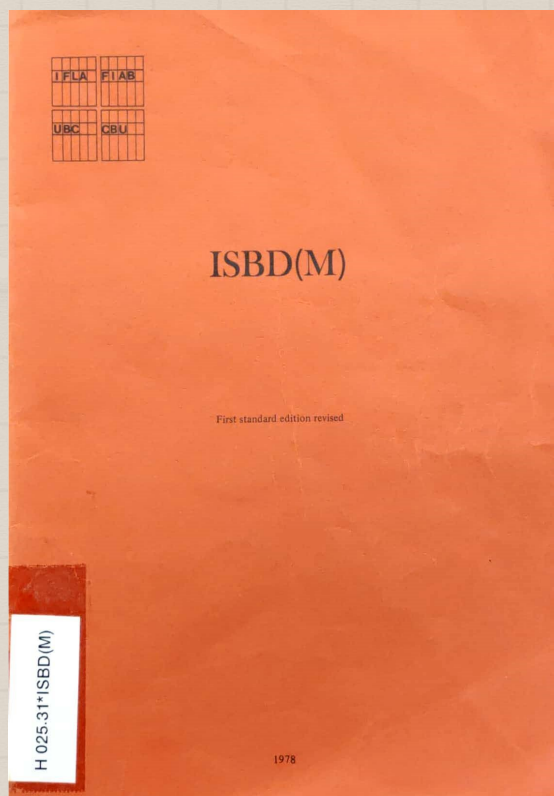
CATÀLEG UB

1969 CATALOGACIÓ

CAT

El 1969, l'International Meeting of Cataloguing Experts (Copenhaguen), promogut per l'IFLA, posa els fonaments del programa **ISBD** (International Standard Bibliographic Description). Es tractava d'unificar els procediments i pautes de descripció als catàlegs, per tal de facilitar-ne l'intercanvi i la còpia d'informació bibliogràfica.

L'estudi preliminar fou encarregat a Michael Gorman i es constituí una comissió de redacció. La primera publicació fou l'edició provisional d'**ISBD(M)**, per a monografies impreses, el 1971; la definitiva sortí el 1974 i següen del 1977 al 1981 la resta d'ISBD per a d'altres tipus de material. Se'n feren edicions revisades i, finalment, el 2007 i 2011, es publicà la *Consolidated edition*, que agrupa en un sol volum les directrius per a qualsevol tipus de recurs, a més d'adequar-les als FRBR d'IFLA.

ISBD(M): International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications. London : IFLA International Office for UBC, 1978

CATÀLEG UB

CAST

En 1969, el International Meeting of Cataloguing Experts (Copenhague), promovido por la IFLA, pone los cimientos del programa **ISBD** (International Standard Bibliographic Description). Se trataba de unificar los procedimientos y pautas de descripción en los catálogos, a fin de facilitar el intercambio y la copia de información bibliográfica.

El estudio preliminar fue encargado a Michael Gorman y se constituyó una comisión de redacción. La primera publicación fue la edición provisional de **ISBD(M)**, para monografías impresas, en 1971; la definitiva salió en 1974 y siguieron de 1977 a 1981 el resto de ISBD para otros tipos de material. Se hicieron ediciones revisadas y, finalmente, en 2007 y 2011, se publicó la *Consolidated edition*, que agrupa en un solo volumen las directrices para cualquier tipo de recurso, además de adecua-

1996 CATALOGACIÓ

CAT

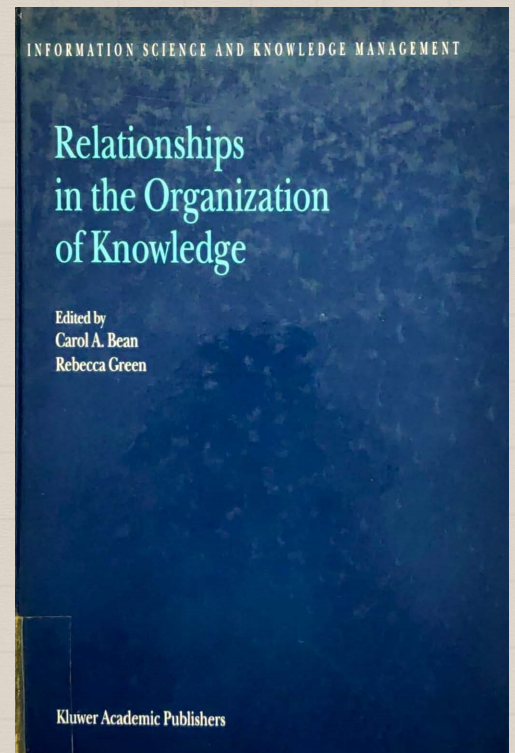
Rebecca Green, el 1996, avalua les funcions del catàleg per veure si s'adeqüen als sistemes futurs, analitzant els requeriments d'una base de dades dissenyada segons el model entitat-relació. Els objectius d'una base de dades d'aquest tipus es resumirien en quatre funcions: **identificació**, tant de l'entitat bibliogràfica ("llibre") com de l'entitat de contingut ("obra"); **selecció**, tant per a determinar la pertinença d'una entitat bibliogràfica o de contingut a les necessitats de l'usuari, com per a triar entre més d'una entitat; **disponibilitat**: determinar on és el document i quina disponibilitat té (ús local, préstec, compra, etc.); **relacions**: determinar i fer paleses les relacions entre les diferents entitats (obres i manifestacions, obres amb altres obres relacionades).

GREEN, Rebecca; Bean, Carol A. *Relationships in the organization of knowledge*. Dordrecht : Kluwer Academic, cop. 2001

CATÀLEG UB

CAST

Rebecca Green, en 1996, evalúa las funciones del catálogo para ver si se adecuan a los sistemas futuros, analizando los requerimientos de una base de datos diseñada según el modelo entidad-relación. Los objetivos de una base de datos de este tipo se resumirían en cuatro funciones: **identificación**, tanto de la entidad bibliográfica ("libro") como de la entidad de contenido ("obra"); **selección**, tanto para determinar la pertenencia de una entidad bibliográfica o de contenido a las necesidades del usuario, como para elegir entre más de una entidad; **disponibilidad**: determinar dónde está el documento y qué disponibilidad tiene (uso local, préstamo, compra, etc.); **relaciones**: determinar y poner de manifiesto las relaciones entre las diferentes entidades (obras y manifestaciones, obras con otras obras relacionadas).

1989 ORGANITZACIÓ DEL CONEIXEMENT

CAT

També entre els anys seixanta i setanta pren embranzida la **knowledge organization** (KO) o **organització del coneixement** com a camp d'estudi independent, que es consolidarà els dos decennis posteriors. Designa un camp d'estudi que comprèn totes les activitats d'organització, tractament i representació de la informació per fer-la recuperable, en qualsevol context. Inclou, doncs, la descripció bibliogràfica, l'anàlisi de contingut, els llenguatges documentals, les eines de cerca, etc., d'arxius, biblioteques, bases de dades...

El punt de vista de l'estudi és interdisciplinari i es basa en la naturalesa i qualitat dels processos i del coneixement i en els sistemes emprats, analitzant-ne el contingut intel·lectual i el significat. Així, es relaciona amb processos cognitius, lingüístics i socials.

La personalitat més rellevant en el camp fou Ingetraut Dahlberg (1927-2012), fundadora de la revista *International classification* el 1974 (a partir de 1993, passa a titular-se *Knowledge organization*). També funda, el 1989, **ISKO** (International Society for Knowledge Organization). A més de publicar la revista esmentada, ISKO convoca congressos internacionals biennals (des de 1990, que es feu a Darmstadt) i compta amb capítols regionals.

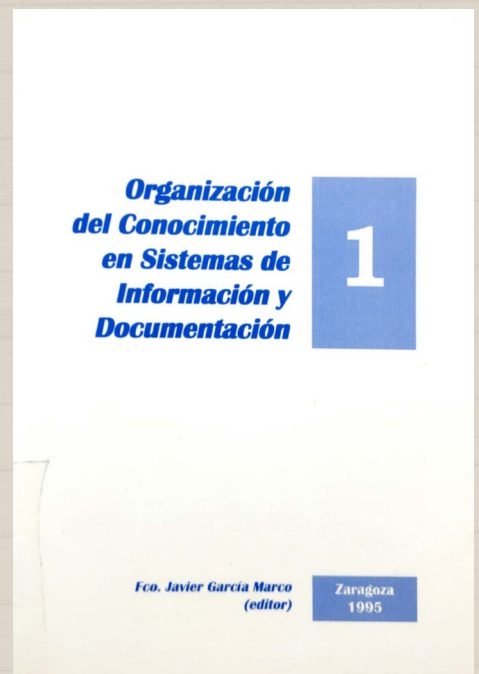
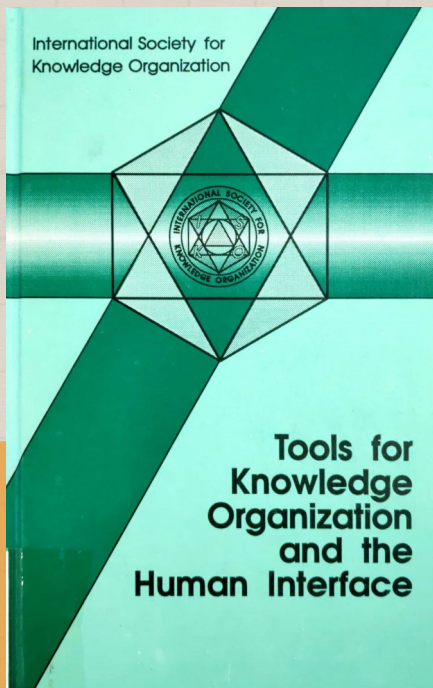
El Capítulo Español de ISKO es fundà el 1992 a Madrid, a instància de Emilia Currás. El 1993, en tingué lloc el primer congrés, a la mateixa ciutat. Des de llavors, i també cada dos anys, tenen lloc aquestes trobades: el 2005 ja es va fer a Barcelona. En incorporar membres portuguesos, es replanteja l'entitat i, des de 2013, passa a ésser ISKO España-Portugal.

Tools for knowledge organization and the human interface: proceedings 1st International ISKO-Conference, Darmstadt, 14-17 August, 1990 / organized by the International Society for Knowledge Organization (ISKO). Frankfurt am Main : Indeks, 1990-1991

CATÀLEG UB

Organización del conocimiento en sistemas de información y documentación: actas del I Encontro de ISKO España, Madrid, 4 y 5 de noviembre de 1993. Zaragoza : Universidad de Zaragoza : Fco. Javier García Marco, 1995

CATÀLEG UB

la dimensión humana de la organización del conocimiento
7º Congreso del Capítulo Español de ISKO
Barcelona, 6, 7 y 8 de julio 2005

1º Encuentro de Estudiantes de Documentación para la Organización del Conocimiento

GASCÓN, Jesús; BURGUILLOS, Ferran; PONS, Amadeu (Eds.). *La Dimensión humana de l'organització del coneixement = La dimensión humana de la organización del conocimiento: 7º Congreso del Capítulo Español de ISKO: Barcelona, 6-8 de julio de 2005: 1r Encuentro de Estudiantes de Documentación por la Organización del Conocimiento*. Barcelona : Universitat de Barcelona. Departament de Biblioteconomia i Documentació, 2005

CATÀLEG UB

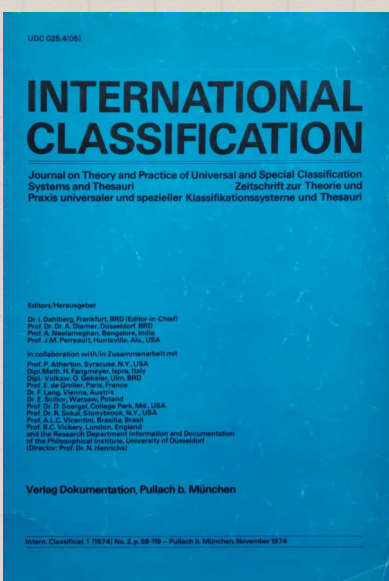
CAST

También entre los años sesenta y setenta toma empuje la **knowledge organization (KO)** u **organización del conocimiento** como campo de estudio independiente, que se consolidará los dos decenios posteriores. Designa un campo de estudio que comprende todas las actividades de organización, tratamiento y representación de la información para hacerla recuperable, en cualquier contexto. Incluye, pues, la descripción bibliográfica, el análisis de contenido, los lenguajes documentales, las herramientas de búsqueda, etc., de archivos, bibliotecas, bases de datos...

El punto de vista del estudio es interdisciplinario y se basa en la naturaleza y calidad de los procesos y del conocimiento y en los sistemas empleados, analizando su contenido intelectual y el significado. Así, se relaciona con procesos cognitivos, lingüísticos y sociales.

La personalidad más relevante en el campo fue Ingetraut Dahlberg (1927-2012), fundadora de la revista *International classification* en 1974 (a partir de 1993, pasa a titularse *Knowledge organization*). También funda, en 1989, **ISKO** (International Society for Knowledge Organization). Además de publicar la revista mencionada, ISKO convoca congresos internacionales bienales (desde 1990, que se hizo en Darmstadt) y cuenta con capítulos regionales.

El Capítulo Español de ISKO se fundó en 1992 en Madrid, a instancia de Emilia Currás. En 1993, tuvo lugar el primer congreso, en la misma ciudad. Desde entonces, y también cada dos años, tienen lugar estos encuentros: en 2005 ya se hizo en Barcelona. Al incorporar miembros portugueses, se replantea la entidad y, desde 2013, pasa a ser ISKO España-Portugal.

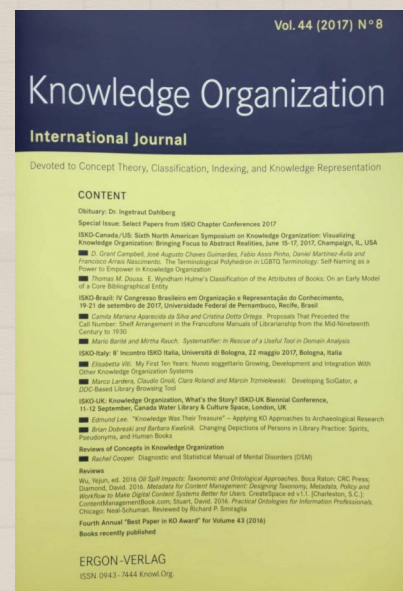

International classification: journal on theory and practice of universal and special classification systems and thesauri devoted to concept theory, systematic terminology and Organization. München : Dokumentation, 1974-1992

CATÀLEG UB

Knowledge organization: international journal: devoted to concept theory, classification, indexing and knowledge representation. ISKO. Frankfurt : Indeks, 1993-

CATÀLEG UB

© CRAI BIBLIOTECA DE
BIBLIOTECONOMIA
I DOCUMENTACIÓ
DE LA UNIVERSITAT DE
BARCELONA.
JULIOL 2019

